

การประยุกต์ใช้

ปัญญาประดิษฐ์ (AI)

ในการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา

โดย ดร. ชนาริป ทุ้ยแป
ผู้อำนวยการสำนักทดสอบทางการศึกษา
วันที่ 1 สิงหาคม 2569 เวลา 09.30 - 10.00 น.

ดร.ชนาริป ทุ้ยแป

ผอ.สำนักทดสอบทางการศึกษา

★ ปัญญาประดิษฐ์ หรือ Artificial Intelligence: AI คืออะไร ?

ปัจจุบัน AI เป็นเครื่องมือที่สามารถช่วยลดภาระงาน วิเคราะห์ข้อมูล และสนับสนุนการจัดทำเอกสารด้านการประกันคุณภาพได้

อย่างไรก็ตาม AI ควรทำหน้าที่เป็น “ผู้ช่วย”

ส่วนการตัดสินใจและการรับรองความถูกต้องยังคงเป็นหน้าที่ของบุคลากรในสถานศึกษา

AI คือ เทคโนโลยีที่ทำให้ระบบคอมพิวเตอร์สามารถปฏิบัติงานบางอย่างที่ต้องอาศัยความสามารถทางสติปัญญาของมนุษย์ เช่น

การวิเคราะห์ข้อมูล

การเรียนรู้จากข้อมูล

การเข้าใจและสร้างภาษา

การสรุปและ
จัดหมวดหมู่ข้อมูล

การเสนอทางเลือก
เพื่อประกอบการตัดสินใจ

AI ไม่ได้มีความรู้ความเข้าใจเหมือนมนุษย์ แต่ทำงานโดยประมวลผลจากข้อมูลและรูปแบบที่เรียนรู้มา
ผลลัพธ์ทางอาจถูกต้องหรือคลาดเคลื่อนได้ ขึ้นอยู่กับข้อมูล คำสั่ง และการตรวจสอบของผู้ใช้งาน

AI เกี่ยวข้องกับงานประกันคุณภาพอย่างไร

AI สามารถสนับสนุนงานประกันคุณภาพได้ **3** ลักษณะสำคัญ

1

การจัดการข้อมูล

รวบรวม จัดหมวดหมู่
ตรวจสอบ และสรุปข้อมูล

2

การวิเคราะห์และสังเคราะห์

วิเคราะห์ผลการดำเนินงาน
เปรียบเทียบข้อมูล และหาประเด็นที่ควรพัฒนา

3

การสร้างและปรับปรุงเอกสาร

ร่างแผนงาน รายงานผล สรุปโครงการ
และรายงานการประเมินตนเอง

AI ไม่ได้ช่วยเฉพาะการเขียนเอกสาร แต่สามารถสนับสนุนการใช้ข้อมูลเพื่อ
วางแผน ติดตาม ประเมินผล และพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาได้อย่างเป็นระบบ

ประโยชน์ของ AI ในการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา

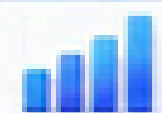
1 ประโยชน์ของ AI ต่อการกำหนดมาตรฐานและเป้าหมาย

วิเคราะห์บริบท จุดแข็ง จุดที่ควรพัฒนา
และความต้องการของผู้เรียน

สรุปข้อมูลพื้นฐานของสถานศึกษา

เปรียบเทียบผลการดำเนินงานในแต่ละปี

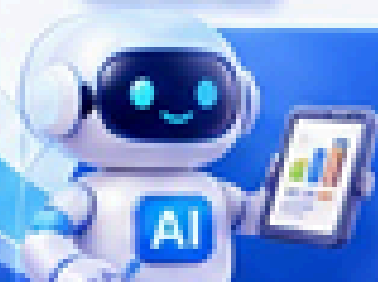
ช่วยร่างค่าเป้าหมายและตัวชี้วัด

ตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างมาตรฐาน เป้า
หมาย และบริบทสถานศึกษา

จัดกลุ่มข้อมูลตามมาตรฐานและ
ประเด็นพิจารณา

AI ช่วยให้การกำหนดเป้าหมายมีข้อมูลสนับสนุนมากขึ้น
แต่สถานศึกษาต้องพิจารณาความเหมาะสม ความเป็นไปได้
และความสอดคล้องกับนโยบายของหน่วยงานต้นสังกัด

2 ประโยชน์ของ AI ต่อการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพ

วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่าง
ปัญหา สาเหตุ และแนวทางพัฒนา

จัดลำดับความสำคัญของปัญหา

เสนอแนวทาง โครงการ หรือกิจกรรมพัฒนา

ร่างวัตถุประสงค์ เป้าหมาย ตัวชี้วัด และผลลัพธ์ที่คาดหวัง

ตรวจสอบความเชื่อมโยงระหว่างแผนพัฒนาคุณภาพ
กับแผนปฏิบัติการ

จัดทำตารางแผนงาน ผู้รับผิดชอบ ระยะเวลา
และงบประมาณเบื้องต้น

AI ช่วยให้การเขียนแผนมีโครงสร้างและประหยัดเวลา
แต่ไม่ควรนำข้อเสนอของ AI มาใช้ทันทีโดยไม่พิจารณา
ทรัพยากร บุคลากร และสภาพจริงของสถานศึกษา

ประโยชน์ของ AI

ในการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา (ต่อ)

3

ประโยชน์ของ AI ต่อการดำเนินงานตามแผน

จัดทำปฏิทินและแผนการดำเนินงาน
สรุปรายงานการประชุมและมอบหมายงาน

จัดหมวดหมู่เอกสารและหลักฐานตามมาตรฐาน

ตั้งชื่อแฟ้มและจัดระบบข้อมูลให้ค้นหาได้ง่าย

สรุปผลการดำเนินโครงการจากข้อมูลหลายแหล่ง

ตรวจสอบรายการเอกสารหรือหลักฐานที่ยังไม่ครบถ้วน

AI ช่วยลดภาระงานเอกสารและความซ้ำซ้อน

แต่สถานศึกษาต้องมีระบบตั้งชื่อไฟล์ จัดเก็บข้อมูล และกำหนดผู้รับผิดชอบอย่างชัดเจน

4

ประโยชน์ของ AI ต่อการประเมินและติดตามผล

วิเคราะห์ผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัด

เปรียบเทียบเป้าหมายกับผลที่เกิดขึ้นจริง

สรุปแนวโน้มและความเปลี่ยนแปลงของข้อมูล

วิเคราะห์ผลแบบสอบถามหรือความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้อง

ระบุประเด็นที่บรรลุและไม่บรรลุเป้าหมาย
ช่วยค้นหาความเสี่ยง ปัญหา และสาเหตุเบื้องต้น

เสนอประเด็นสำหรับการปรับปรุงในรอบต่อไป

AI สามารถช่วยให้เห็นภาพรวมของข้อมูลได้รวดเร็ว

แต่ผลการวิเคราะห์ควรได้รับการตรวจสอบจากผู้รับผิดชอบและผู้ที่เข้าใจบริบทของสถานศึกษา

ประโยชน์ของ AI

ในการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา (ต่อ)

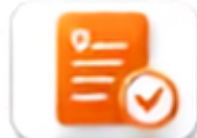

5

ประโยชน์ของ AI ต่อการจัดทำ SAR

รวบรวมและสรุปข้อมูลจากหลายฝ่าย

เรียบเรียงผลการดำเนินงานตามมาตรฐาน

ปรับภาษาให้กระชับ ชัดเจน และเป็นทางการ

เชื่อมโยงข้อมูลเชิงปริมาณกับข้อมูลเชิงคุณภาพ

สรุปจุดเด่น จุดที่ควรพัฒนา และแนวทางพัฒนา

ตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างข้อความ ตาราง และตัวเลข

จัดทำบทสรุปสำหรับผู้บริหาร

AI สามารถช่วยลดเวลาในการเรียบเรียง SAR ได้มาก แต่ผู้รับผิดชอบต้องตรวจสอบตัวเลข แหล่งที่มา และหลักฐานอ้างอิงทุกครั้ง

ข้อพึงระวังในการใช้ AI

1 | ความถูกต้องของข้อมูล

AI อาจสร้างคำตอบที่ดูน่าเชื่อถือ แต่ไม่ถูกต้อง จึงต้องตรวจสอบกับเอกสารและหลักฐานจริง

2 | ความลับและข้อมูลส่วนบุคคล

ไม่ควรป้อนชื่อผู้เรียน เลขประจำตัว ข้อมูลสุขภาพ หรือข้อมูลส่วนบุคคลเข้าสู่ระบบสาธารณะ

3 | การสร้างข้อมูลที่ไม่ได้อยู่จริง

ห้ามให้ AI สร้างผลการดำเนินงาน ตัวเลข หลักฐาน หรือกิจกรรมที่สถานศึกษาไม่ได้ดำเนินการ

4 | ลิขสิทธิ์และแหล่งอ้างอิง

ต้องตรวจสอบที่มาของข้อความ ภาพ และข้อมูลที่ AI สร้าง หรือแนะนำ

5 | อคติของข้อมูล

ผลลัพธ์ของ AI อาจมีอคติจากข้อมูลที่ใช้ฝึกระบบหรือจากคำสั่งของผู้ใช้

6 | การพึ่งพา AI มากเกินไป

AI ไม่ควรแทนที่การคิดวิเคราะห์ การมีส่วนร่วม และการตัดสินใจของบุคลากร

ใช้ AI อย่างมีวิจารณญาณ ปลอดภัย และรับผิดชอบ

หลักการใช้ AI ในงานประกันอย่างเหมาะสม

ใช้ข้อมูลจริงของสถานศึกษา

กำหนดคำสั่งให้ชัดเจน

ไม่เปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลหรือข้อมูลลับ

ตรวจสอบผลลัพธ์กับหลักฐานทุกครั้ง

ให้ผู้รับผิดชอบและผู้บริหารรับรองข้อมูล

ใช้ AI เพื่อเพิ่มคุณภาพ ไม่ใช่เพียง
เพิ่มปริมาณเอกสาร

นำผลการวิเคราะห์ไปใช้พัฒนาผู้เรียนและสถาน
ศึกษาอย่างแท้จริง

แม้ว่า AI จะช่วยให้งานประกันคุณภาพภายใน
สถานศึกษา รวดเร็ว เป็นระบบ และสนับสนุน
การตัดสินใจด้วยข้อมูลได้มากขึ้น
แต่ประสิทธิภาพยังขึ้นอยู่กับ
คุณภาพข้อมูล ทักษะของผู้ใช้
และการตรวจสอบโดยมนุษย์

ดังนั้น การใช้ AI ที่เหมาะสม
ควรยึดหลัก **ความถูกต้อง**
ความโปร่งใส และ**ความรับผิดชอบ**
เป็นสำคัญ

ขอขอบคุณครับ

